

REDACȚIA

Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austria-Ungaria:
 un an 20 cor.
 6 luni 10 cor.
 3 luni 5 cor.
 o lună 2 cor.
 Nr. de Duminecă pe an 4 cor.
 pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE

Se dau cu garanție: prima dată 12
 zile, a doua dată 12 zile, a treia
 dată 12 zile, se facă publicațiile

Azi abonațiile, cât și însoțite,
 se plătesc în avans la Arad

Telefon pentru oraș și împrejurimi
 471 și 472

O chestie militară.

— Articol primit d'afară. —

Cred că va fi de interes a ventila și în ziaristica noastră această chestie, care azi e ordinea zilei între Viena și Budapesta.

Ziarele noastre nu își prea bat capul în afacerile militare, și cu atât mai puțin în sliginta noastră și masa poporului, pentru că sau mai de aproape de politică, decât de armată în care se concentrează puterea unei țări și care chiar pentru politica noastră nu se poate fi așa de indiferentă, pe cum de fapt este întreg poporul, inteligenței și chiar ziaristicii noastre.

Programul formulat în conferința dela 10 Ianuarie 1905 a fruntașilor noștri a ținut și în privința armatei să-și precizeze poziția într-atâta, că a condamnat scopul urmărit de șoviniști: maghiarizarea, și a aderat la principiul practicat până azi — earăș ducere, numai în parte —, în folosul tuturor popoarelor din Monarhie.

Incolo masa și ziaristica nu s'a mai ocupat cu această chestie, deși este foarte actuală și ne va aduce surprinderi foarte mari.

Din aceste motive aflu că e bine să ne gândim asupra dării ce dăm în sânge armatei comune și honvezimei.

30—40.000 de ficiori, puterea și speranța viitorului nostru!

Cine urmărește mai cu atențiune și cu sânge rece, nepărtinitor, criza ce se desfășură înaintea ochilor Europei, acela trebuie să știe, că lupta ce se dă pe chestia militară între Viena și Budapesta este d'acapo pierdută pentru Viena.

Din 1867 a dat Viena pe povârniș în toate chestiile mai însemnate ce privesc această Monarhie și a mers tot pe povârniș și puterea i-a slăbit atât de mult, că nu mai există mântuire și catastrofa trebuie să ardeze cu o siguranță matematică.

Tisza «en plein parlement» a îndrăznit să spună în fața Europei, că bilanțul puterii înclină spre Budapesta.

Ear audiențele ce se urmează cu o nervozitate febrilă și în Viena și în Budapesta, ne dau dovezile cele mai sigure despre ținta aristocrației maghiare. — Fiecare cere armată maghiară, toți ca unul cer limba maghiară în regimentele ce se recrutează în Ungaria, cu gândul de a ajunge la scopul final.

Astăzi nu mai ascunde nici opoziția nici celelalte partide ținta lor.

Azi o spun pe față și o reclamă cu o hotărâre și convingere deamă de imitat:

Ungaria, stat independent, armată maghiară — pentru-că limba statului e cea maghiară — vamă separată, stat maghiar unitar, Uniune personală și un D-zeu unguresc și apoi — așa cred ei — atunci se va împlini profeția: «Minden ember legyen ember és magyar» și «Extra Hungariam non est vita».

Halal de atâta utopie! Sau să-i zicem mai pe românește: »Casa arde, baba se peaptănă».

Aceasta este caracterizarea cea mai bună a situației de azi.

Tisza, pe cum știm, s'a angajat față de America — pardon pentru această abateră dela tema mea, dar e necesară spre a pătrunde cu atât mai mult intențiunea căreia mi-am propus să-i dau expresie prin articolul meu — să-i trimită pe an din fericiți Ungarie 30 de mil de nefericiți spre a câștiga bogățiile Americii și să le trimită patriei lor spre a se stoarce în pungile fraților lor veniți din Polonia.

Și se duc nefericiții ca dobitoacele mânăți de dorul aurului, și se duc neamuri întregi: Slovaci, Unguri, și pe cum vestesc foile îngrijate ungurești, se duc și Șvabii din fericitul Banat. — O adevărată emigrare a popoarelor libere din Ungaria. — Să fim bucuroși că Românii noștri nu-s tare porniți spre astfel de aventuri proaste și ademeniri primejdioase, și să se și păzească de ele ca de bată-l crucea. — Să-și păstreze moșioarele lor moștenite dela strămoși, dacă vor fi oameni vor ști să-și croiască o soartă mai bună pe plaiurile și prin munții românești, se vor pune pe muncă, căci munca este viața omului, și să se mai lase de a șede zile de lucru în lene la umbră groasă și la apă rece, cu stomacul gol.

Dar să revin! Dacă poporul stăpânitor și ales azi în Țara Ungurească se va duce caravane de-a rindul și-și va înființa acolo o patrie nouă, mai fericită și mai liberă, cu cine crede opoziția și disidenții și liberalii, că toți sunt șoviniști, să-și creeze idealul lor?

Căci nu vor crede doară că cu popoarele nemaghiare din țară, pe care dînșii în perplexitatea lor îi numesc cu deliciu «naționalitățile».

Ei «națiune» și noi «naționalități», ei popor stăpânitor și noi sclavi moderni!

Pot să-și pună pofta în cui!

Prin șovinismul lor vor ajunge un timp când Viena le va da «Totum», ear ei vor căuta în jurul lor și nu vor găsi sămânță de Unguri! Unde sunt? În America! Și noi pentru-ce am luptat atâta? își vor zice biruitorii șoviniști.

Haid incoaci «naționalități», voi uscături ale timpului, întoarceți spatele votru, ca să zidim statul unitar!!

Să ne închipuim că împrejurările au ajuns până la acest stadiu.

Ce vor face «naționalitățile»?

Asta-i chestia care trebuie să ne preocupe pe toate popoarele ungurește negrăitoare.

Putea-se-va hotări poporul românesc și toate celelalte nemaghiare a-și trimite feciorii săi — speranțele viitorului său, — unei stăpâniri, care ținde la moartea noastră morală, la răpirea comoarei noastre care ne este mai scumpă pe lume și pentru care strămoșii noștri au știut să deie ochii cu moartea?

Vor cere dela noi dare în bani și dare în sânge și noi ce le vom răspunde la toate acestea?

Iată pentru-ce mi-se pare mie, că este neapărat de lipsă, ca în vederea întâmplărilor ce nu sunt imposibile pentru cel mai apropiat viitor, să ne punem toți întrebarea că ce vom face în acest cas?

Și pentru-ca evenimentele ce se urmează cu atâta vehemență — și se pare chiar în socoteala noastră, pe spatele noastre și în contra intereselor noastre de viață și existență, — trebuie să ne facă trezi și cu ochii n patru

Ales ce privește armata.

Va fi bine deci, ca să cerem dela ziaristica noastră să împrietineze ideile acestea în masa poporului, să facă școală cu dînșul, să se țină din partea celor competenți adunări de popor în care să li-se esplice viitorul ce ne așteaptă și să se protesteze în masă în contra celor ce țintesc la existența noastră și a tuturor popoarelor ungurește negrăitoare.

Să protestăm să se audă și afară de Viena, în fața Europei, că până când ține instituțiunea veche și probată a armatei comune cu limba germană de comandă, dar' cu permisiunea de a-și desvolta fiecare popor individualitatea sa conform puterilor individuale, până atunci vom contribui ca și până aci, sute de ani, cu sângele și averea noastră spre susținerea Monarhiei și spre bunăstarea tuturor popoarelor din Monarhie; unul pentru toți și toți pentru unul, fiind-că interese de viață mai înaltă o cer aceasta.

Noi însă nu vom înceta a ne pregăti în ce mod să primim și ce poziție să luăm când firul telegrafic ne va avisa că Viena a capitulat în fața atacurilor aristocrației ungurești.

Căci nu greșim, când credem că toate svârcolirile și luptele ce se dau în jurul

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de fl recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacii să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

Sirolin

armatei comune sunt chestii de un scurt termen.

Cine va trăi încă numai 5, cel mult 10 ani, se va delecta la jocul cu foc bengalic ce va rezulta din toate aceste incurcături, făcute «de nobis, sine nobis».

Români, stați la pândă, și faceți ochii în patru, căci nime nu ne poate garanta ce surprindere ne va aduce ziua de mâine.

Nu vom ataca pe nime, dar va trebui să fim în stare a ne apăra viața, de cei-ce vor avea cutezanța a ne ataca existența noastră. Amin! *Acelaș.*

Lupul se plânge. „Független Magyarorszag” dela 7 Martie publică o corespondență din Caraș-Severin. În corespondență autorul are îndrăzneala să afirme că departe de a fi Români apăsati în Ungaria, ci din contră: sunt multe comitate în care Ungurii sunt persecutați.

Drept dovadă aduce următoarele:

1. Chiar I. Russu Șirianu, în cartea sa „Românii din statul ungar” arată că în ultimele patru decenii Români au cucerit dela Unguri 269 comune;

2. În toate comunele din cercul Jam, notarii sunt Români, ba e Român chiar și protopretorele.

3. În cercul Sasca s'a ales deputat naționalist român;

4. Notarul român din Sasca publică lucrurile comunale românește;

5. Intre servitorii comunei Sasca nu-i nici unul care să știe ungurește!

Ear astfel de motive și dovezi ridicule sunt luate în serios de presa maghiară.

Dar faptul, înregistrat în cartea dlui Russu, că noi am cucerit 269 comune, dovedește numai trăinicia și forța noastră de rezistență, ear nu că-i apăsăm și domnim asupra Ungurilor prin puterea de stat. Chiar acest fapt dovedește însă ce neîndreptățită și fără scop e politica de maghiarizare.

Cât privește celelalte puncte, observăm că toate comunele de sigur conform legii au notari și de ce n'ar putea fi nu numai în Jam, dar și în celelalte cercuri pretorii Români și ce ar căuta p'acolo Ungurii, când se știe că mai românesc comitat nu este în toată țeara?!

Tot așa: de ce n'ar alege Români deputat naționalist în Sasca? Unde e scris că noi trebuie pe vecie să fim într'una nemernici și să alegem oameni de al *stăpânirii care tinde să ne cutropască?*

O DRAGOSTE.

Eram în casa prietinelui Adam. Dame, domnișoare, câți-va candidați de avocat, câți-va medici formau societatea. Eră o sară frumoasă de August. Luna își revărsa lumina-i pribeagă printre ramurile arborilor de dinaintea casei, involuntar te făcea să meditezi, să visezi. La o masă se juca șac; damele, domnișoarele și tinerii candidați de avocat și de însurătoare formau un grup aparte lângă fereastră și discutau despre dragoste.

— Nu cred, zise o damă blondă, frumoasă, versată mult în literatură, nu cred, ca să se poată întâmpla ceva, o dragoste tocmai așa, cum e descrisă în o novelă sau roman. O povestire de Copée nu s'a putut nici când întâmpla. Eroii dramelor sunt niște eroi fictivi.

Și discuția continua foarte animată. Atras mă alăturai și eu la grupul acesta. Tema-mi părea interesantă.

— Nici personajele lui Zola nu s reale, zise un tânăr medic. Totul e fals în literatură. Ce zici d-ta, dle profesor, zise adresându-se către mine.

— Scuzați-mă, răspund, dar părerea mea e contrară. Nu vreau să afirm, că ori-ce povestire a unei nuvele, roman, ori drame e cu totul reală. Persoanele vieții trec prin prisma idealizatoare a artistului, dar pentru aceea pot fi foarte reale. Cunoașteți cred cu toții „Dama cu camelii”... Ș-atunci o lacrimă mi se furișă; fui însă observat.

— Domnul profesor, se vede, a făcut experiență, imi zise zimbând vecina mea. N'al fi

Și mulțumească-se șovinistii dacă se vorbește ungurește în părți ungurene, nu mai pretindă imposibilul: să se vorbească și unde Ungurii nu-s nici de sământă!

CRIZA.

Joul, precum se știe s'a deschis Dieta. Atât ședința de Joul cât și cea de Vineri a fost însă mai mult formală. S'au ales câte-va comisii, și un notar, ear la urmă s'au ajurnat din nou ședințele. Acum Dieta se va deschide numai după terminarea crizei, când va fi minister. Lipsind însă cu desăvârșire prospectele unei grabnice deslegări a crizei, între Kossuthiști s'afli mulți cari pun respir și zic că dacă până în 4 April nu se va rezolva criza, să s'adune parlamentul și să-și reia activitatea și fără guvern.

Alegerea de notar întâmplată în ședința de Vineri, a dat motiv de supărare liberalilor, căci având postul acesta să se implinească din sinul lor, ei au deznat din partele pe Szöts Pál, dar deputatul din coaliție și-au dat voturile pe Okolicsányi László, care în chipul acesta a și fost ales cu o majoritate de 72 voturi. Szöts a fost excepționat pentru-că dânsul a fost notar în memorabila ședință dela 18 Noemvre. Dimpotrivă, liberalii văd un act de iloyalitate în atitudinea aceasta, căci fiind locul acesta rezervat lor, ei au să-și și designeze omul — zice dânsul. În lipsă de alt prilej de ciocnire, antagonismul între cele două tabere a izbucnit în jurul unui post de notar. Ce va urma mai târziu?

Audiențele.

Ieri s'au terminat, cu primirea lui Tomasics Miklos și a contelui Zselénszky Robert.

Ambii politicieni au făcut jurnaliștilor interesante declarațiuni. Tomasics, șeful deputaților Croați, a provocat chiar indignarea Ungurilor prin o declarațiune dată în forma unui interview în Viena, în care spune, că în cazul introducerii limbii de comandă maghiară, Croații încă cer limba limba lor în armata Croației.

Contele Zselénszky după audiență a declarat jurnaliștilor, că n'a vorbit cu M. S. decât despre chestiuni economice, arătându-se aderent al teritorului vamal actual.

Fracțiunea Sașilor.

Deputații Sași ai parlamentului, 13 la număr, s'au constituit și separat în cadrele

partidului liberal. Organizațiunea lor, nu are alt scop, de cât s'accentueze atitudinea solidară în chestiuni cari privesc est. interesele Săsești. Președinte a fost ales helm Melczor, vice-președinte Dr. Carol O. notar Ernst Hintz.

Mandatul lui Stefan C. Popp

Ziarele din loc vestiseră zilele trecute mandatul lui Stefan C. Popp ar fi atacat. Aceasta e neadevărată. Adevărul e că s'a curat o mică greșeală de formă la credința trebuind, în senzul legii, numiți cu numele zece alegători, cari recomandă pe candidatul la Siria s'a omis aceasta și s'a pus numai „Jacob Hotaran și soții”. Aceasta a fost excepționării mandatului, care însă nu vre-o înseamnăte deosebită.

Războiul ruso-japonez

Toate autoritățile militare afirmă că lupta dela Mukden este cea mai înverșinată dintre toate de până acum și adevărată fiind-că Mukden dela început a fost cucerat de Ruși ca centrul operațiunilor.

Căci atitudinea lui Kuropatkin dela început și până acum a fost o atitudine defensivă. El s'a arătat măestru în retragere și în atacuri.

Și de astădată Japonezii au luat ofensiva. Incetul cu incetul s'au apropiat de Mukden, stringând tot mai tare în care au impresurat armata lui Kuropatkin. Înaintarea a început-o Nogi cu aripa vestică rusească; în urma lui Kuropatkin a început să se retragă și aripa estică. Cât mai aproape de Mukden. În acest război înaintau siguri Kuroki și s'a văzut silind pe Linevici să se restrângă mai mult la cursul lui Hunho. Kuropatkin era la Saho. Când însă Nogi a ajuns la Mukden și Ocu bombarda Mukden, Kuropatkin s'a văzut silit să dispună gerea centrului, ca nu cumva Kuroki să poată impegeca linia de retragere spre est. Centrul armatei ruse s'a retras de la Saho la Mukden, ca Kuropatkin să se retragă propri pe Ocu și Nogi. Lucrul n'a s'a arătat așa că Kuropatkin fu silit să ordoneze retragerea pe întregă linia.

bun să ne povestești și nouă? Trebuie, că e ceva duios, de așa te-ai emoționat.

Asediat de întreaga societate, trebuiri să povestesc.

Cel mai tânăr profesor eram la liceul din orașul B. unde mi-am început cariera. Acolo eră obiceiul, că în luna lui August se făceau diferite excursii parte de plăcere, parte științifice. Cum eră atunci foarte mare interesul pentru istoria națională, cercetam pe rând în fiecare an locurile de însemnătate istorică. Așa în 1877 ne-am dus să vizităm orașul H. de care știți sunt legate atâtea motive istorice.

De patru zile eram în oraș și grație unui coleg al nostru, care se pricepia admirabil la istorie am văzut ș-am aflat multe. Locuiam în hotelul X. Intr'o sară, după-ce cinasem, mergeam voioși către cafeneaua din hotelul nostru, când pe drum în o cafenea, auzim cântându-se românește foarte frumoș. Un drăguț coleg, băiat ferches, ne spuse, că taraful de lăutar de acolo cântă mai bine românește, la ceea-ce mai mulți inși ziseră, că să intrăm în cafenea. Dar atunci colegul acela, cu numele Andrei, nici decum nu voia să între, găsia și cerca să găsiască câte motive toate; în fine a trebuit să vină.

Ne-am așezat la o masă și-am început să ne petrecem. Lăutarii cântau cu foc: „Știi tu.” Toți eram foarte voioși. Andrei, însă eră palid, Se arăta foarte indispus. Cercat-am să-l scoatem din posomoreala, în care să afla; în zadar! Voia cu ori-ce preț să mergem acasă. Ii văzuserăm, c-a vorbit ceva cu cafegiu, dar în fine, de unde să știm, ce are pe inimă. Paloarea lui devenia din ce în ce mai expresivă. Lacrimă.

Intrebat de noi ne arată o epistolă și-acum acasă epistola, ce mi-a rămas în știu de rost:

Dragă Andrei,

Acum când nu voi mai trăi poate câte-va ceasuri, nu vreau să mor cu gându-mă urăști. Mi-e frică, dar trebuie să-ți spun adevărul, ca să nu-mi blastemi și amintiri. Iți spun, te-am iubit foarte mult și te-am iubit și acum. Tu mi-ai fost singura iubire. Am vrut însă să joc până la sfârșit rolul tău.

Ți-aduci aminte, când mi-ai zis să „Dama cu camelii”? Da... am citit-o, dar eu făceam tot aceea, ce-mi ziceai. Dar azi am primit o epistolă scrisă de mama care-mi spunea, că tu îi ești singurul copil și că tu trebuie să o ajuți, că tu nu te poți cu o fată săracă, fie ea cât de cinstită și de frumoasă. Ruga să te uit, să-ți dau pace, să-ți spun te iubesc. Glasul mamei tale m'a îndemnat să știu, că eu nu pot să am nici un copil și te vad lângă mine în ceasul morții, și să-ți dau pace pe Armand al ei.

De două luni zac în spital. Mi-am petrecut prea mult numai, ca să te pot uita și să-ți iutesc sfârșitul. Medicii au spus, că nu pot să trăiesc mult.

Vreau să fii fericit... Oh, doamne, numai odată să te mai văd ș-apoi să mor mi-se pare, că n'o să te mai văd; deși plâng...

Tu fii fericit; asta am vrut-o și-o vreau.

A ta:

Armata rusă n'a putut să se retragă la vreme și luptele dela Mucden sunt mai mult, decât lupta jertfitoare de sine a ariergardelor.

De numele lui Nogi e legat pericolul, în care se află armata rusă. El înconjurând Mucdenul și mormintele împăraților, a ajuns până la drumul de fer și marele drum mandarin și cu aceasta a fost imposibilă retragerea lui Kuropatkin spre Tienling. Se mai poate retrage Kuropatkin numai pe drumul, ce duce prin munții Camalin, de cum-va îi va succeda să părăsească Mucdenul înainte de completa împresurare a Japonezilor. Despre Kuroki se zice, că e în Funciun cu tendința să împedecă retragerea Rușilor în direcțiunea nord-estică.

Vorba e, că cu ce trupe vor putea Japonzii să persecute pe Ruși. După lupta dela Liaojang armata, ce voia să-și taie calea de retragere a lui Kuropatkin, era mică și slabă. De dispun Japonzii de îndestulate trupe, pot imprăștia întreaga armată rusă.

— 10 Martie.

Azi înainte de amiază a intrat victorioasă armată japoneză în Mucden. Cel mai mare triumf al lui Kuropatkin ar fi, de și-ar putea scăpa armata. După telegrame decurge o luptă înverșunată pentru ultima poziție, care, de o pierd Rușii, nu le mai rămâne decât să capituleze.

Partidul rășboinic voește să trimită o altă armată de 500.000 sub comanda personală a țarului. Dar' în stările revoluționare de acum e greu a se crede așa ceva.

Amănuntele luptei mari.

— 9 Martie.

Petersburg. Kuropatkin e iarăși bătut. Una de ieri a fost decisivă. Coloanele lui Nogi înaintând pe drumuri diferite au amenințat drumul de retragere spre nord vest al Rușilor, ba după ultimele telegrame deja Kawamura încă a împrejurat pe Ruși la nord-est. Căderea lui Maciunton a adus cu sine rezultatul din urmă. Linevici nu să mai poate ținea la defileul Cautulin și în cea mai mare grabă e necesitat a se retrage

Epistola o primise în ziua aceea după amiază din orașul B. unde fusese trimisă și de unde i-s'a trimis apoi lui. Cu șase zile mai înainte fusese scrisă epistola.

* * *

A doua zi zărele din loc anunțau, că profesorul, ce a servit și la liceul nostru, Andrei C. s'a împușcat în cimiter lângă un mormânt și i-au însoțit necrologul cu elogiase cuvinte. Căci trei ani fusese Andrei profesor în orașul H. unde a făcut cunoștința frumoasei aserite, Marioara...

Ion Blegu.

MUSTANGERUL NEGRU.

De

7

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

IV.

Alegerea unei tabere.

Convoiul de emigranți sau de coloni, a cărei descoperire nimise și supărase atât de mult pe mustangeri era pe drum de mai multe zile, în timpul isprăvilor vânătorilor nostri. El înainta greoiu pe drumurile nebătute ale preriei. Fără de veste, se auzi comanda:

— Sta!

Acest ordin fusese dat, cu o voce energică de un bărbat foarte înalt, cu postul unui vechiu călăreț, în vârstă ca de 50 ani și călare pe un cal, a căruia statură era în proporție cu a călărețului.

în Fusun. Pe altă cale înaintează cu trupele sale *Kuroki*, care speră, că va ajunge în Fusun mai curând decât Rușii. Bilderling a pierdut ori-ce speranță de a sparge frontul lui Nogi; ear' Kaulbars, după ce și Licuantan a căzut în mâinile Japonezilor, numai cu o retragere grăbită își mai poate scăpa trupele de catastrofă. *Nici un contra atac al Rușilor n'a succes.* Trupele lui O. ama au învins pe întreaga linie și dacă e fapt, că erii n'a sosit în Petersburg nici o telegramă din Mucden, asta nu-l ceva întâmplător, ci ar putea însemna, că *Kuropatkin e împresurat din toate părțile.*

Din telegrama lui Oyama — deși mancă — să vede, că el e orientat despre toate punctele liniei de bătae și că el și-a ajuns scopul, că Rușii din toate părțile sunt strimțorați spre Mucden. Telegrama lui de ieri e:

Trupele noastre, cari au fost ținute lângă Maguntan în șac de un dușman cu mult mai numeros, ieri, Mercuri la 8 ore au alungat pe dușman din toate pozițiile lui. Afară de asta au ocupat trupele noastre deja Lunea trecută Hasajun. Acum cu cea mai mare energie prigonesc pe dușman către Fusun, care dela Maciuntona nu-i mai departe de cinci-spre-zece miluri. În centru Lun și Marți Rușii au încercat mai multe atacuri nerăușite contra pozițiilor noastre. Noi Marți la unsprezece ore am înaintat spre vest dela calea ferată până la Hungcentau, care l-am și ocupat. Dușmanul ne-a atăcat centrul; noi însă l'am respins. Spre vest dela Hun trupelor de sub comanda lui Ocu le-a succes să ocupe Licuantan, care e foarte aproape de Mucden*.

În Tokio nimeni nu se gândește la aceea, căți oameni a costat învingerea. Oamenii-s teribili de iritați, fiind-că întocmai ca la Liaojang se speră, că Oyama va prinde la mijloc pe Kuropatkin. Presa londoneză încă nutrește speranța asta; nu o spune pe față, fiind-că nu-i orientată, cât i-a succes lui Kuropatkin să se retragă și ce drum a făcut Nogi spre nord dela oraș. Nimeni nu știe apoi, unde e Nogi și de are destule trupe, ca să poată să oprească retragerea lui Kuropatkin. Se crede însă, că Oyama, ale cărui planuri i-au succes până acum, ca și când ar fi automat, va face ultimele eforturi și va trimite destule trupe lui Nogi în ajutor.

Oyama în dările-i de samă nu amintește nimic de numărul perderilor, dar incontestabil, că perderile-s foarte mari în ambele părți. Se zice, că Rușii au pierdut 50.000, ear Japonzii 25 mil oameni. *Times* scrie că dispoziția din Petersburg e

Nu unui batalion de soldați se adresase dânsul, ci unui singur negru, care conducea un chervan greoiu tras de patru catări voinici.

Colonelul William Magoffin era personajul, care dase acest ordin cu o voce resonătoare. Dacă s'ar fi numit numai dl Magoffin, s'ar fi mulțumit să zică: „Te rog, băete, oprește-te aci un moment“.

Dar' unui veteran al armatelor lui Jackson, vechile obiceiuri militare îi erau prea dragi, pentru-ca să le fi uitat într'o împrejurare oarecare. Ba nici nu putuse să se desobicească nici odată de vorbirea scurtă și energică, la care sunt obicinuiți soldații din toate părțile lumii.

La sonorul „ho! ho!“ al conducătorilor cu fața arămie, catării se opriră deodată.

Un chervan de dinapoi făcu tot așa, precum și o trăsură cu doi cai ușori, slabi și nervoși. Doi alți cavaleri, cară călătoriau de fie-care parte a trăsorei, încă se opriră și numai decât șese bărbați pe jos, împingând înaintea lor vre-o douăsprezece oi sau vaci, trecură în fața caravanei.

Priveștiștea aceasta nu este rară în preriile Texasului, de oare-ce ni-se oferă de către o bandă de emigranți, care caută un sălaș nou.

Cu toate acestea, era foarte extra-ordinară (pentru a nu zice că se observă pentru prima oară) în districtul, unde se opriseră chervanele caravanei comandate de colonelul Magoffin: erau într'adevăr cele dintâiu, ale cărei covăltire albe străluceau în mijlocul verdeleui închis al ciudatei păduri, cunoscute sub numele de „Cross-Timbers“ din Texas.

Văzând numai pe conducătorii negri ai celor trei care, ar fi ghicit cineva că această grupă de

foarte agitată. Kuropatkin a primit însemnate trupe în timpul din urmă și se credea, că aceste îi vor face cu putință, să înconjure ori-ce catastrofă.

Berlin. Lui *Lokalanzeiger* i-se telegrafează din Tokio: *Rușii au început erii retragerea.* Mai întâi s'a retras aripa dreaptă de sub comanda lui Linevici. Bateriile japoneze varsă groaznic foc asupra Rușilor, cari se retrag. Gloanțele tunurilor japoneze au pustiit mai multe morminte ale dinastiei mandjurice și mormintele dărăpănate au îngropat în ruine foarte mulți soldați ruși, cari căutaseră apărare contra gloanțelor.

Berlin. Lui „Tageblatt“ i-se vestește din Petersburg: Japonzii au rupt legăturile telegrafice cu Carbin; Rușii se tem de ruperi nouă, fiind-că o armată mai mare japoneză a plecat spre nord. Spre vest dela Mucden însuși Kuropatkin în un crâncen foc de tunuri a condus lupta. S'a distins în deosebi generalul Zerpiczki, care a devenit legendar.

— 10 Martie.

Petersburg. Din isvor autentic se anunță, că *țarul a poruncit amiralului Rosdestwensky să se întoarcă îndărăpt cu flota cu tot.*

Tokio. Japonzii azi la 10 ore au ocupat definitiv Mucdenul.

London. Lui „Daily Telegraph“ i-se spune din Tokio: *Aici s'a sponit, că centrul rusesc e împresurat jur împrejur. Mai târziu a venit depeșă, că 200.000 Ruși au căzut prinși.*

După alegeri.

E lucru constatat, asupra căruia nu mai încapă nici o dispută, că guvernul cu întreaga pătură cultă a societății maghiare urmărește maghiarizarea tuturor popoarelor din țară. Și spre atingerea acestui scop se folosesc de toate mijloacele permise și nepermise.

Nu voim să discutăm realizarea ori ne-realizarea acestei absurdități. Nu voim nici măcar a o combate. Tot ce voim a spune e, că Maghiarii doresc o Ungarie ori mai bine zis o maghiarie mare, în care tot natul să se roage numai în limba lui Árpád. Și pentru realizarea acestei fantome, își pun în joc și interesele cele mai vitale ale neamului lor. Căci aceasta este tema lor conducătoare, și dela aceasta *nu este finită pământescă, care să-i poată abate.* Acest gând sau această dorință s'a făcut în al doilea eul lor.

emigranți venia din Statele de Sud; se putea vedea și după coloarea arămie a bărbaților, care conduceau vitele din urmă.

Străinul indiscret, care ar fi rădicat covăltirele carului din fruntea caravanei, ar fi observat mai multe fețe de femei colorate, dela safranul deschis până la negrul de abanos; lângă ele stăteau câțiva copii, tovarășie obligatoare a oamenilor colorați și a ori-cărei caravane.

În cea din urmă trăsură, mai luxoasă și pe arcuri mai solide, se aflau două fete cu fețe palide, drăguțe și grațioase: era ușor de recunoscut, că sunt două fete bine crescute.

Dintre cei doi cavaleri, care în timpul călătoriei se ținuseră la ușile trăsorei, unul era de statură foarte înaltă, cel puțin tot atât de înalt și de voinic ca și colonelul, deși cu un exterior mai aspru și de o înfățișare mai grosolană, ceea ce însemna un inferior.

Celalalt era un tânăr, abia de douăzeci de ani, ale cărui trăsături aveau un aer de familie cu ale șefului caravanei.

Intr'adevăr era nepotul său.

Cele două fete, care ocupau singure trăsura, una era fiica colonelului și se numia Tennessee Magoffin, cealaltă era vara acesteia și se numia Luiziana.

Aceste nume pot părea ciudate Europeanilor. De aceea ne grăbim a explica cetitorilor nostri, că este un obicei destul de răspândit în Statele din Sud-Vest, ca și în acele din Sud-Ost, ca fetele să poarte numele Statului de origine, adică spre exemplu: Carolina, Virginia sau chiar Florida.

(Va urma.)

Și fiind odată incurat cu scopul, ce-l urmăresc, ar trebui, să ne dăm seama despre aceea, că ce anume trebuie să facem, ca să paralizăm acest atac? Și care ar trebui să fie ținuta noastră, pentru a nu le mări de loc speranța realizării țintei lor?

Guvernele au făcut fel și fel de legi pentru maghiarizarea noastră. Și în cât acestea s'au constatat de insuficiente, a recurs la alt mijloc, la cumpărarea de suflete. Aceasta o urmărește guvernul chiar prin ajutorarea preoților. Aci banul se folosește ca mijloc pentru ajungerea scopului mârșav: maghiarizarea. Nu mila, nici dragostea, cu atât mai puțin dreptatea i-a condus pe ei la votarea ajutorului. Aci i-a condus numai gândul, ca să dea puțin și în schimb, să capete mult: capul popoarelor nemaghiare pe tipsie.

Poporul român, afară de jertfele, ce le aduce pentru susținerea patriei, mai are să supoarte pe umerii lui și sarcinile susținerii bisericii și a școlii. Aceste însă apasă peste măsură umerii lui. Așa îl îngreunează, de nu poate răsplăti munca conducătorilor și luminătorilor săi în proporție cu munca, ce o desvoaltă în interesul lui. Și guvernul e în curat cu aceasta. Și fiind în curat, n'a venit să tindă mâna de ajutor, după-cum ar pretinde-o aceasta dreptatea, ci s'a folosit de strâmtoarea în care se află și cu ajutorul banului, să pună pe conducători în serviciul maghiarizării, ori cel puțin să-i facă imposibili, de a se pune în fruntea poporului, când e vorba de apărarea drepturilor sale.

Alegerile din acest an au dovedit, că guvernul a lovit încât-va cuiul în cap. Deși nu tocmai pe tocmai, totuși a făcut o mare daună neamului și o spargere în rândurile luptătorilor. Rapoartele după câmpul de luptă, întăresc tristul adevăr.

Înțelegem și cunoaștem fie-care starea preoțimii și învățătorimii noastre. Înțelegem și cunoaștem chiar și starea, în care se află ei, când se pun la luptă cu puternicii zilei. Toate le înțelegem și știm. Știm însă și aceea, că soarta noastră e legată de soarta poporului. Și odată poporul român șters de pe harta Ungariei, de sigur, că am dispărut și noi după orizontul lumii românești! Lupta pierdută de el, înseamnă perirea noastră.

În sărăcia noastră banul e un bun sprigin. Ce folos însă avem de el, dacă în schimb ni-se cere a jertfi, ce avem mai scump și mai nobil în sufletul nostru? Care poate fi liniștea sufletului nostru, când știm, că masa bogată, ce ni-s'a întins, trage după sine perirea neamului, ori cel puțin ținerea lui în cătușele întunecului? N'ar fi mai bine a trăi pe lângă o masă mai simplă, dar cu conștiința curată? Căci, în fine, ce să facem, dacă aceasta ni-e soarta noastră?

O învingere cât de mică, produce curaj în învingător. Desperarea însă pierde lupta. Deci prin ținuta noastră, să nu lăsăm nici un pic de speranță în sufletul lor, de a ne răpi neamul cu ajutorul banului. Terenul trebuie luat de sub picioarele guvernului prin abnegațiunea noastră. Argintul lui Iuda să nu ne poată captiva în nici o împrejurare. Căci înălțându-ne pe acest pedestal

al chemării omului pe pământ, scopurile sale le va afla guvernul de nerealizabile și va depune lupta, pe care o va afla de ne-realizabilă, ba chiar dezastruoasă.

Lucrarea guvernului e pusă la cale după un plan bine întocmit. Căci, prin argintul dat, în locul prim voește separarea poporului de către conducătorii sei firești, spre a-l putea mai ușor maghiariza. Și în momentul când i-a succes aceasta, va abandona preoțimea, ca pe nește unelte nefolositoare! Și apoi în acest caz unde e vaza și autoritatea preotului? Unde e ambiția sa de conducător? Unde-i iubirea de neam și biserică? Și apoi unde e iubirea de chemarea sa?

O legătură firească leagă preoțimea noastră de popor. Și legăturile acestea sunt cu mult mai tari, ca arginții lui Iuda să-i poată despărți și lăpăda de neamul lor. Înțeleg majoritatea preoților. Zic majoritatea, pentru-că, din nefericire, s'au aflat unii dintre ei împreună cu învățătorii lor, cari s'au făcut coadă de topor cu ocaziunea alegerilor din ast an. Și și mai dureros e, că au comis acest păcat strigător la cer chiar și persoane puse în fruntea tractului, a căror menire ar fi de a sări, în mijlocul luptei, pentru apărarea poporului, care li-a dat viața și îi și susține. S'au lăsat seduși și ademeniți de lucruri trecătoare, necinstindu-se pe ei nu numai înaintea semenilor și a neamului lor, dar chiar și înaintea ucelora, în a căror serviciu s'au pus, spre dauna și demoralizarea neamului!

Că cei dela putere voesc perirea noastră ca națiune, nu mai încapă îndoială. Și ca să scăpăm de acest rău, trebuie deschisă lupta pe toate terenele legale și încă cu vizorul deschis. *Cel-ce altcum lucră, comite cel mai mare păcat și merită disprețul și urgia neamului!* Invaț. I. G.

Raportul dintre preot și învățător.

În numărul 32 al „Tribunei“ a. c. un anumit „C.“ scrie un articol cu titlul de mai sus, la care am a observa următoarele:

Raportul dintre preoții și diecii din bătrâni era mai bun, de cât cel dintre preoții și învățătorii de azi cu atâta hălam de carte, toți erau fii ai bisericii și să năraveau între sine în viața numită patriarhală, nu umblau după coordonări și subordonări și ne-au făcut mari servicii.

Nu sustă că preoții de azi ar fi aroganți, au fost și în trecut și vor fi și în viitor modești și mai cu ambiții, atari oameni au fost și vor fi și între învățătorii, de oare-ce aceste calități sau însușiri nu stau în legătură cu poziția unuia sau altuia, ci sunt însușiri înăscute, personale cari nu se pot lecu și cari nu merită să ne ocupăm de ele, de oare-ce e greu să se cunoască omul pe sine.

Nu e adevăr că învățătorul de azi să înalță pe conta și în detrimentul preoțimii, sau că avântându-se învățătorii, preoții ar perde din autoritatea lor.

Dacă „C.“ e pedagog, foarte greșește susținând așa ceva.

Preotul e un slujbaş ca nimenea altul, caruia nimenea nu i poate nici adauge nici detrage din autoritate, ba nici că se poate compara cu alt neam de dirigători, nu ca aceștia să-l micșoreze.

De altcum pe fie-care îl înalță sau degradează conduita sa.

Cutare preot ar fi zis că nu ține demn pe nici un învățător să steie la discuție cu el, în nici un ram de știință, cu greu cred să se fi

esprimat astfel, poate va fi zis că cu „C.“ discută, dar nici într'un caz de aci nu poate face concluziune la întreaga preoțime, de oare ce a fost cred eu un caz special.

E regretabil însă că raportul de coordonare dintre preot și învățător nu se poate ordona prin legi speciale bisericești, cu atât mai puțin se poate impune, acest raport urmează de sine în anumite locuri și la anumite timpuri; și însă timpul acesta i-se va da cesarului ce-i comite, dar și până atunci să nu ne preamăm înșine, de oare-ce ori cât ne-am rupe deocamdată preotul rămâne preot, învățătorul învățător atât de facto cât și în fața lumii, pe lângă toată sapiința unuia sau altuia.

Cu toți însă să dam lui Dumnezeu ce este și Dumnezeu și va fi bine.

Adunarea generală a Asociațiunii

Privitor la ținerea adunării generale în acest an a Asociațiunii, în numărul următor al „Transilvaniei“ cetim următoarele:

31. (195—1905). Secretarul I. în urma sarcinării primite prin deciziunea Nr. 195/15 Octombrie a. tr. de a înainta o propunere pentru designarea locului proximei adunări generale, raportează, că la adunarea generală Timișoara Asociațiunea a fost invitată pe anul 1905 de către despărțămintele Alba Iulia, Brașov și Sibiu, și că adunarea generală a credințat Comitetul central cu designarea unuia dintre acestea trei localități.

Având în vedere, că până la vară palatul Muzeului va fi pe deplin terminat, și că inaugurarea lui festivă s'ar putea face în condițiile cele mai potrivite cu ocaziunea unei adunări generale, propune ca membrii Asociațiunii să fie convocați în anul curent la Sibiu.

Spre a da inaugurării Muzeului o însemnatate mai mare și un caracter mai festiv, și în scopul de a face un bun început cu inaugurarea Muzeului și spre a remarca caracterul și importanța acestuia ca focal cultural al tuturor Românilor din țară, — propune ca ocaziunea proximei adunări generale:

1. Să se aranjeze o expoziție etnografică și istorică-culturală cu conlucrarea tuturor despărțămintelor Asociațiunii și

2. Să fie invitate și alte societăți culturale de a ține adunările lor generale în Sibiu pe timpul expozițiunii.

Adunarea generală să se țină în luna august, când Asociațiunea va putea dispune de localitățile școlii civile de fete.

După prima ședință a adunării generale să se deschidă expoziția, care întocmai după programa prealabilă prezentată de secretarul I, să se adăpostească în etajul I al Muzeului în localitățile școlii civile de fete și să rămână deschisă cel puțin 10 zile.

În decursul acestui timp secțiunile științifice-literare să țină în sala muzeului o ședință festivă și să aranjeze o serie mai mare de lecturi publice cu proiecțiuni.

Mai departe să se aranjeze în palatul muzeului sub durată expoziției concerte cu cursul Reuniunii de muzică din loc și reprezentațiuni teatrale cu concursul Societății pe fond de teatru.

Societățile culturale, artistice, economice și sociale, cari își vor ține adunările generale sub durată expoziției, li-se vor pune la dispoziție în mod gratuit localitățile trebuincioase.

Comitetul central, primind propunerea primsecretarului decide:

„Adunarea generală în anul curent să se convoce la Sibiu pentru zilele de 6/19 și 27 August.

Invitățile sosite dela despărțămintele Alba Iulia și Brașov se vor considera în anul următor.

Cu ocaziunea adunării generale se va organiza o expoziție etnografică și istorică-culturală cu conlucrarea tuturor despărțămintelor Asociațiunii; expoziția se va adăposti în pa-

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de făclă. Trată totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu ment, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice. Operațiuni diferite la așezarea coroanelor de dinți. Coroane de porțel și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o dură

zeului și în localitățile școlii de fete a Societății, va fi inaugurată la 6/19 August și rămâne deschisă cel puțin până la 15/28 August.

Programa prealabilă, prezentată de secretarul I, se primește în principiu și se va sta definitiv în ședința proximă.

Secțiunile științifice literare vor fi invitate înăuntru sub durată expoziției în sala festivă a muzicului o serie mai mare de prelegeri publice cu proiecțiuni și eventual o ședință festivă. Pe lângă aceasta se va invita societatea pentru fond de teatru român a aranja în același timp proiecțiuni teatrale, iar Reuniunea de muzică din Sibiu va fi rugată a da concerte în sala Muzicului.

În fine se vor invita societatea pentru fond de teatru român, societățile culturale, economice și sociale din Sibiu să-și țină adunările generale sub durată expoziției, și îndeosebi Reuniunea de muzică, care va serba în anul curent aniversarea înființării sale, va fi invitată să organizeze același timp pentru festivitățile ce le proiectează.

Pentru pregătirea expoziției și în primul rând pentru studiarea programei prealabile, prezentate de secretarul I. și pentru stabilirea programelor definitive, care va avea să se prezinte comitetului central în ședința din Martie a. c., se constituie o comisiune specială, din care vor face parte membrii biroului, trei membri ai comitetului central și anume, dnl P. Cosma, M. Cristea și Dr. V. Bologa, 2 delegați ai Departamentului Sibiu și câte un delegat al celor cinci secțiuni științifice-literale.

D'ALE ALEGERILOR.

Balog dela alegerea de deputat din cercul electoral al Dejului.

La alegerea de deputat din cercul Dejului în 13 Februarie 1902 au fost ales baronul Tibor. Acesta, ca să-și poată asigura răscumpărarea de contrar sau Dr. Csizér Akos pe lângă meseria lui maghiară și jidanii din cerc au alergat pe la alegătorii Români din cerc. Știm, că poporul nostru mai ușor se încrede într'un nădrăstrăin, decât la cel din neamul și sângele — au alergat prin un frig mare din comuna cele mai depărtate de centru cum sunt Măgura, Chiusești etc. și așa au scos pe dl baron de la.

Alegerea a fost petiționată pe motivele „mitușii și „promisiunii“ lucruri ne admise în lege. Când se cercetările de lipsă, procuratura regăsi Dejii a pus sub acuză peste 42 alegători în care afară de 2—3 domni și câți-va jidănași — toți sunt români plugari. Pertractarea principala s'a ținut la trib. reg. din Dejii în 2 și 3 Martie n. l. e.

Fiind prezent în tot decursul pertractării pentru orientarea On. alegătorii români fac cunoscut rezultatul procesului.

Din 42 acuzați au fost judecați 21 țărani amândă în bani, iar Alexandru Mica fost preot, etc., de prezent primariu în Sân-Marghița (com. Szoldoboca) a fost judecat la 3 luni închisoare, 800 cor. amendă și la pierderea drepturilor cetățenești pe timp de 6 ani. N. Balog din Dejii ciobotar la 2 luni închisoare și 500 cor. amendă în bani.

Între cei absolvați au fost 3 preoți români, medic și un avocat.

Lubiți alegătorii Români! Nu vă lăsați seduși de străinul de sunetul banului! Nu vă faceți votul convingerea negoț de vânzare, căci nu numai că păcat, dar e și călcare de lege! Țineți umăr la cârmă și votați pentru candidații români — cari din neamul și sângele nostru și cari de signor mult vă vor ajuta decât câți-va cruceri străini — pentru cari mai târziu puteți ajunge la închisoare ca și cei din cercul Dejului.

Borhid, la 7 Martie 1905.

Unul.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Martie n. 1905.

— Vidu sărbătorit în Bucovina. „Drapelul“ serie: Din Suceava ni-se scriu următoarele: La concertul Reuniunii de cântări „Ciprian Porumbescu“ de aici, arangiat în 4 Martie n., s'au cântat între altele și două compozițiuni de-ale magistrului Vidu din Lugoj. Programul s'a început și s'au cântat cu câte o piesă de a d-sale: „Resunet dela Crișana“ și „Resunetul Ardealului“. Emoțiunea ce au produs aceste două piese în numărul și distinsul auditoriu, este indescriptibilă. Dealtmăntrelea acestă este al doilea concert al tinerei Reuniuni, când se cântă compozițiuni de Vidu. La primul concert, dat în anul trecut, au triumfat „Logojana“ și „Moartea lui Mihaiu Viteazul“. Reuniunea există abia de un an și ceva și în acest restimp a făcut progrese foarte frumoase. Membrii ei, ceva peste 30 la număr, sunt recrutați din cercul societatea românească de aici mai bun și mai ales. Repertoarul este foarte vast și în el se află multe compozițiuni de ale lui Vidu și Dima. Dirigent este dl Severin Procopovic, profesor gimnazial, un bărbat cu extinsă erudițiune muzicală și după cât m'am putut informa dintr'o conversațiune privată ce am avut cu d-sa, are simpatie mare pentru creațiunile dlu Vidu. Mulțumirea publicului a fost perfectă și a aflat expresiune prin rostul păr. arhimandrit Balmoș, care a felicitat pe dl dirigent pentru prea succesele prestațiunii ale corului.

— † Victor Popescu. Despre trecerea la cele eterne a fruntașului din Brașov întristată familie a dat următorul anunț funebrel:

Ca inima frântă de durere încunoștințăm pe toate rudeniile, amicii și cunoscuții despre trecerea din viață a iubitului nostru soț, tată, frate, unchiu și cumnat Victor Popescu avocat, care după scurte și grele suferințe, împărtășit fiind cu Sft. Taine și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului azi Joi, în 24 Februarie st. v. (9 Martie n.) a. c. la orele 3 dimineața, în etate de 55 ani, și al 31-lea an a fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale neuitatului și scumpului nostru defunct se vor ridica din locuința sa (strada Neagră nr. 31), și se vor conduce spre vecinica odihnă Sâmbătă, 26 Februarie v. (11 Martie n.) la orele 3 p. m., în cimiterul Capelei din Groaveri.

Fie-î țărina ușoră și memoria în vecl neuitată!
Brașov, 24 Februarie st. v. (9 Martie st. n.)

1905. Luisa Popescu n. Nasta, soție. Hortensia m. Percea, Iosif Popescu, inginer, Pavel Percea, profesor, ginere. Mircea, Marius și Livius, copii. Otilia m. Ghimbășan, Ioan, Mărioara m. Rășnovanu, Iulian, cassar la „Albina“, Eugenia m. Pinciu, Aurel, funcționar, în București, Lucreția m. Russu Șirianu, Elvira m. Paul, Augusta m. de Richard, frați și surori. Valeria Pop măr. Popescu, Victor Nasta, dir. de bancă Bacău, Ioan Rășnovanu, avocat, Câmpina, Nicolae Ghimbășanu, comerciant, Galați, P. H. Paul, fabricant, Câmpina, Emil Pinciu, funcționar la „Albina“ Sibiu, I. Russu Șirianu, publicist, deputat, Albert de Richard, inginer, cumnată și cumnați și numeroși nepoți și nepoate.

— În mormântare. Ni-se scrie: În ziua de 2 Martie s. n. a. c. a fost înmormântat avocatul Ioan Cosieriu din Alba-Iulia. A avut o înmormântare din cele mai frumoase cu public mult chiar și din provincie. Sicriul a fost petrecut cu familia sa. D-na Eufemia Cosieriu nasc. Cioban, de fiii și ficele sale: Ulpui, Alexandru, Maria măritată Biju, Lucreția, Veturia, și Septimia: de ginerii: Simion Blasiu, loc colonel și Nicolae Biju maior, de cătră alte numeroase rudeni, cunoscuți și amicii lui toți, după-cum s'a convenit acestui bărbat care s'a bucurat în Alba-Iulia de stima și respectul conlocuitorilor săi fără osebire de confesiune și naționalitate și a cărui viață încă din tinerețe a fost supusă la multe probe și suferințe, după absolvirea studiilor a pășit pe cariera juridică, și mai întâiu fu așezat în Baia-de-Criș ca asesor, după aceea tot în Baia-de-Criș ca jude la tribunal, mai

târziu făcând cenzura, s'a așezat ca avocat în Alba-Iulia locul său natal, unde a fost zeos și activ apărător pentru drepturile cetățenilor săi, până în anul 1891 când lovit de un morb incurabil — timp de 14 ani a pătimit în suferințele sale, cari l'au făcut să părăsească această viață în etate de 67 ani după 37 ani al fericitei sale căsătorii.

— Hotelul „Palatin“ în mâni românești. Unul dintre cele mai vechi hoteluri din Arad „Palatinul“ ce s'a bucurat totdeauna de preferința publicului românesc, va trece curând în mâni românești. Pe cum suntem informați, l'a luat în arândă dl Atanasiu Pașca, din M.-Radna, cunoscut de om harnic în specialitatea aceasta.

— Mulțumită publică. În numele comitetului și sinodului parohial mă simt dator s'aduc mulțumita și recunoștința noastră mult onoratului domn Iosif Dengl, locuitor în Arad și mare proprietar al nostru, cunoscut și mai dinainte de un mare mecenat și binefăcător, donând orașului său natal o fundațiune de stipendii de 70—80000 cor. — ne-a surprins pe noi cu un dar de 300 cor. pentru cumpărarea unui ceas în turnul bisericicii, care sumă a depus-o la institutul „Victoria“.

Pentru darul acesta, comitetul și sinodul parohial din Secian, votându-î mulțumită protocolară îi aduce mulțumiri și pe calea aceasta Ioan Damșa, parohul Secianilor.

— Tragedia unui tinăr iurist. Daniil Nagy fusese la Cluj să-și depună doctoratul. Cu trenul de Joi era să se întoarcă acasă în Szombathely, unde era practicant de tribunal. Era în cupeu de clasa II. cu doi oficeri, un oficiant de postă din Oradie și o bătrână damă. La început s'a purtat foarte prietenește. Dar când a părăsit trenul stația din Hunedoara, să scoală repede, sare ca mușcat de șarpe și strigă:

Cui îi e scumpă viața, voi coloneli, geandarmi, soldați la stânga! Panică se produse între concălătorii lui. Oficerii i-au poruncit să nu conturbe somnul altora, dacă a băut prea mult. Dar el striga în continu. Călăuzul au dus pe ceilalți în alt cupeu și pe el l'a lăsat singur. La Oradia-mare, când poliția l'a dus în casa de nebuni era cu mâinile sângerate, cu fața sbrențuită, spărsese toate ferestrele cupeului său. Pricina înebunirii nu se cunoaște încă.

— Hymen. Dl Emanuil Bărăbaș, contabil la „Cassa de păstare“ din Sasca-Montană își serbează azi cununia cu d-șoara Octavia, Veturia Stoica în biserica rom. gr.-or. din Abrud. Felicitările noastre!

— Nuntă în palatul sultanului. În palatul Iildiz s'a serbat splendid căsătoria principesei Naile, ficea sultanului cu Hicineta Aaril consilier de stat, fiul pașei Abdurman. Sultanul a fost foarte voios, a făcut cadouri bogate și a împărțit mai multe distincțiuni. Mireasa a căpătat zece milioane franci zestre în bani gata și o mulțime de mobile. Ea e de 22 ani. Hicineta e de 30 ani. Părechea tinără s'a mutat în palatul împărătesc de lângă Bosphor. Emerele sultanului e un om cu cultură europeană, iar fice-sa e adevărată artistă pe tereul muzicii și picturii.

— Strana. Cântări bisericești aranjate pe note de Trifon Lugojanu.

Acesta este titlul unei prețioase publicațiuni a destoinicului profesor de muzică, rituale și cant bisericesc, dela seminarul din Arad.

Cartea cuprinde în 127 pagini, peste 140 bucăți, glasuri, irmoase, tropare, pricezne, podbri, etc. pentru toate duminicile și sărbătorile și se poate procura dela autor, în legătură elegantă, cu prețul de 10 cor.

În loc de apreciere, eventual necompetentă, lăsăm să urmeze aci escepte din prefața scrisă cu competență și convingător de însuși autorul, pentru a-și da seamă publicul de importanța și valoarea acestei publicațiuni:

„Cântarea, ca espresiunea cea mai puternică a sentimentelor inimii omenești, a fost introdusă în cultul dumnezeesc dela început, la toate popoarele... Sfinții Părinți, la sinodul VI ecumenic dela Trulla, au hotărât prin canonul 75, ca: „Cei-ce sunt să cânte în biserică,

OMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stote pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brünn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

SPECIALITĂȚI de STOFE ENGLEZE COLORATE PENTRU VESTE.

voim să întrebuițeze nici strigăte neregulate și nici să silească firea spre răcnire și nici să zică ceva din cele ce nu sunt proprii bisericii... „Deprinderea și îndeletnicirea ritmică în cântările bisericesti numai cât după auz, fără note muzicale, nu poate avea succesul dorit... Ca să dau elevilor posibilitatea cea mai ușoară de a-și însuși cântarea bisericască unisono, ritmic, și corăspunzător prozodic limbii românești, am aranjat pe note cântările bisericesti cuprinse în acest volum... Schimbările, în aplicarea textului, le-am făcut, ca să aduc în consonanță accentul muzical cu cel prozodic, așa ca auditorii nu numai să audă ci să și înțeleagă cele ce se cântă“.

Cuprinde această prea interesantă prefață și istoricul dezvoltării cântării bisericesti orientale, cu deosebită privire la noi Români de dincoace de Carpați.

— **Deputați șagalnici.** Ziarul parisian „Figaro“ povestește o întâmplare drăguță din dieta franceză. Se discutau amănuntele budgetului militar și a bătăut tuturor la ochi, că deputați, căroră altă-dată nici că le păsa, ce se 'ntâmplă acum ascultau și arătau interes față de cele mai amănunțite lucruri. Intrerupeau pe vorbitori, interpelau, așa că ședința s'a sfârșit la 8, nu la 6 ceasuri. În sfârșit s'a aflat taina lucrului: *Cochery*, fost ministru, președinte al comisiei de budgetare invitase pe ministrii la cină la sine pe 8 ceasuri. Domni deputați însă, cari n'au fost invitați, au lungit ședința. *Cochery* n'a putut să meargă acasă înainte de închiderea ședinței; toți se uitau la ceas. *Doumier*, președintele camerei, a voit de mai multe-ori să închidă discuția, dar' a fost luat în ris. În fine la jumătate la opt li-s'a părut, că e destul; au plecat. Și *Cochery* a putut să meargă; cina i-se răcise.

— **Ce epistole scriu soldații ruși?** Foarea rusă „Iujvoje Obozrenije“ scrie: Am primit forma unei epistole cătânești. Soldatul trebuie să scrie numai numele părinților, rudelor, prietenilor, locul, unde e, și epistola e gata. O așa epistolă arată, ce treburi fac oficiile superioare și cu inimile bieților soldați. Forma epistolei e următoarea:

Scumpii și iubiții mei părinți, tată... și mamă! Fiul vostru... vă salută și cu dragoste vă scrie și dorește, că bunul Dzeu să vă dea multă sănătate. Dați-mi binecuvântarea voastră, scumpii mei părinți. Salut pe bunicul... și bunica... și le doresc și lor sănătate, mai salut pe necea... și pe surioară... și pe unchiul... și pe lelița... și pe cumnatul, pe toți îi salut și le poftesc, ca Dzeu să le dea sănătate. Mă grăbesc a vă spune, că cu ajutorul lui Dzeu trăesc și că-s sănătos. Acum suntem la... Vremea e... Dintre cunoscuții mei sunt cu mine... Adresa mea e... Nu puneți marcă pe scrisoare, fiind că aici vine de giaba. Îi cade bine omului, când aude ceva de acasă. Rog pe Dzeu să vă dea sănătate. Fiul vostru...

— **Diletant, mort de intoxicare de sânge.** Țăranii din Szölös aranjaseră într'o cârcumă o reprezentatie. Diletantul *Vendel Stribula* a trebuit în decursul reprezentatiei să sară peste un gard. Un cui i-a intrat însă în partea inferioară a trupului și a căpătat înveninare de sânge. Starea flăcăului a devenit din ce în ce mai rea, așa că după o suferință de câte-va zile a murit de înveninare a sângelui.

— **Candidatul fals la deputatie.** Din Budapesta i-s'a scris lui „Neues Wiener Abendblatt“: Mandatul lui *Iuliu Markbreit* din cercul Vizocnei a fost petiționat. Intre motive e unul foarte interesant: În timpul campaniei electorale adevărat un avocat simpatic cu numele *Keresztesi* a jucat rolul în locul lui *Markbreit* în mai multe comune. Alegătorii au votat cu *Markbreit*, socotind, că votează cu *Keresztesi*. Hotărîrea curiei va fi cu atât mai interesantă, cu cât legea curială nu cunoaște un așa cas. Noi suntem informați, că mai sunt alte motive cu droia; deci nu motivul acela e punctum saliens al petițiunii.

— **Sieriu în sala de bal.** Straniu incident s'a întâmplat la balul aranjat de presa din Lemberg mai zilele trecute. La bal a luat parte contele *Potocki*, contele *Sanislau Budeni*, cu un cuvânt elita societății din Lemberg. Cătră unsprezece ore, când petrecerea era la culme, au intrat în sala de dans mai mulți studenți, au adus un sieriu și l-au depus în mijlocul sălii cântând cântece patriotice. Scena a produs o impresie de nedescris. Poliția, care imediat a fost la fața locului, a scos afară pe studenții demonstranți;

pe mai mulți dintre ei i-a arestat. Demonstrația a produs mare senzație în întreg orașul.

— **Tragedia unei cusătoare.** În Berlin acum câte-va zile s'a impușcat cusătoreasa *Elisa Fieitz*, vrînd prin moarte să scape de temniță. Ea adevărat a fost amoretată în un actor, care i-a cerut bani. Neavînd ea a furat postav din atelierul, unde lucra și a fost prinsă. Ca să scape de temniță, s'a impușcat.

— **Mulți bani** cruță orî cine comandă pînsă, albituri pentru domni și dame direct dela fabricanți. Adresa: *Kereskedelmi iroda*, Budapest, *Ke-repesi ut 65*.

PARTEA LITERARĂ.

PRIMĂVARA LITERARĂ.

(Urmare și fine.)

Prin urmare, pentru fericirea personală a artistului, și pentru probabilitatea unei tehnice superioare — inconștientă, firește, în momentul creațiunii artistice — e de recomandat fiecărui scriitor o cultură sufletească pe cât se va putea mai completă. Imbrățișeze și universul dacă poate.

Innaintea însă de a cuprinde universul, cel ce scrie în limba noastră și în mijlocul poporului românesc, cel cu atâtea infățișări originale, de bună seamă își va opri ochii mai întâiu asupra acestui popor, asupra faptelor și sentimentelor care deșteaptă vibrațiile cele mai ascunse ale sufletului nostru comun, ca neam deosebit de alte neamuri. Dacă așa a fost cu puternicul *Eminescu*, tot astfel va fi, probabil, și cu toți cei ce vor fi puternici ca dînsul. — Și așa nădăduim să fie.

*

Și de ce nădăduim să fie mult așa decât altfel?

Aci se ridică — pentru cine se ridică — problema superioară a însăși menirii unui neam. Dacă ținta supremă a vieții unui popor e aceea de a ajunge la o bună organizare a vieții vegetative, care să se manifeste printr'o stare economică înfloritoare, cu acela care împărtășește această opinie ori-ce discuție de interes ideal e de prisos. Despre *Omer* n'ai să vorbești cu *Tersit*.

Pot fi însă și alte păreri. În adevăr, o astfel de concepție feniciană, care pune scopul vieții numai în proeurarea unui traiu material fericit pentru turma zoologică a bipezilor din granițele unui Stat, concepția aceasta ca și neamul și Statul care ar avea-o — nu merită, cred, nici o clipă de sacrificiu. De digestia plebei omenestii care ar trăi cu acest ideal mă interesez, cum nu mă pot interesa de ceia ce vor paște erbivorele din Sudan peste sata sau mia aceia de ani. Pentru o astfel de pleavă zoologică, nici o minută de interes.

E o speranță însă, — pentru mine o siguranță. Din acest substrat etnic, plămădit așa de penibil în timp de aproape două milenii; din acest popor capabil de a simți armonii superioare și de a le infățișa în forma neperitoare a artei; din acest neam, după cum a ieșit *Eminescu* (olimpicul *Eminescu*), de bună seamă că vor mai răsări și alții... , poate mulți alții. Dacă loteria absurdă a soartei ne-a condamnat să perdem cu el o operă de un nivel mondial, poate va mai veni altul..., și coroana de aur se va coborî cu supusa învoire a neamurilor și a secolelor, se va coborî poate pe creștetul unui geniu, născut din neamul nostru, scriind în limba noastră. Și cine știe — ca să mai pomenim și de alte arte — cine știe dacă urmașul cel mai apropiat al lui *Beethoven* nu va fi din neamul, unde se aude acuma muzica primăvăratică a lui *Vidu!* Cine știe, dacă în țara unde au luat ființă pânzele lui *Gri-gorescu*... Cine știe...

Iată de unde vine tot interesul nostru pentru viitorul acestui popor: îl credem capabil, de a trăi printre celelalte neamuri ale lumii nu numai prin bună stare economică și știință, ceia-ce este onorabil, dar și printr'o artă originală, ceea-ce este nemurirea însăși. Pentru cei-ce au acest gând, poporul nostru nu e deci o plebe zoologică gata de a fi plecată și îndemnată spre imțarea oricui, adică a oricărei mode străine; ci e ființa tainică a viitorului, înaintea căreia se închină toată viața noastră de azi. Ne plecăm noi, pentruca neamul nostru să nu se plece înaintea nimănui.

Iată de unde vine toată bucuria noastră, când vedem manifestările artistice cu caracter

specific românesc, — pe cele mai vechi și cele mai noi. E frumos trandafirul *Maréchal Niel* și are toată dragostea noastră împreună cu trandafirul adevărat, ori în ce grădină ar fi crescut. Dar am fi nefericiți, ar fi păgubită lumea noastră, dacă ar pieri de pe fața pamântului trandafirul sălbatec, răsura dealurilor și a munților din care cine știe ce nobilă floare va ieși cu vremea. — Poate mai nobilă chiar decât *Maréchal Niel*.

Iată gândul ce ne susține. Iată de ce ne tîm cu atîta drag la literatura care tinde să enunțeze poporul și limba noastră. Limba nu e untru filologi; aceștia se servesc de o limbă scopuri mărunte (utilitare uneori), după-cum se vede toți oamenii în viața de toate zilele. Limba și poporul care o vorbește, nu-și câștigă totușul ei decât ca o posibilitate spre opere de artă sau spre înalte idealuri istorice în cultura neam. Întăiu a scris *Omer* *Iliada*, și apoi mai târziu au venit filologii alexandrinii să pună puncte și virgule. Și ar fi putut să nu vină odată; poporul grec, grație lui *Omer* și a sale literare, ar fi avut pentru todeauna o nădăduim să apară în istoria civilizației omenestii.

Să nu ne fie deci teamă la urma urmei o rătăcire. Pot să se ivească din nou nuri spre vre-o modă, dar la acestea nu ne pleca decât cei slabi și neisprăviți. Multe se isprăvi; sufletele neisprăvite, nici odată. Numai că ele au o furturare așa de efemeră, vada pentru aceasta e primăvara literară, care durează și promite să dureze încă, în ciuda lînei celor oțeliți la suflet *Eminescu*, de scula din morți, ar fi, el, cel mai fericit, că lumina sa „candelă de aur“ a trecut mână în mână, că poporul lui *Matei* după cum îi zicea dînsul, își aruncă ochii departe, în zarea vremurilor viitoare, căci acest pămînt, și în acest popor, va înflori tură cu adevărat originală.

Să nu ne speriem deci, și mai ales ne supărăm pe ei cu infirmități morale. Cădul triumfului din *Simfonia a IX*, cu inima de „bucurie, scînteia divină, fiica a zeilor *Elyseu*“ să cuprindem cu brațele deschise pe cei veniți pe drumul înflorit al artei izvorînd din cunoștința neamului nostru. Azi sunt puține mâne, dacă primăvara dăinuiește, vor fi multe o grădină întregă.

Să nu ducă deci nimeni grija lor, limbii și a sufletului nostru românesc.

Dreptul de suveranitate asupra unui popor și asupra limbii lui îl au singur țistii și apoi marii cugetători. L-au avut la noi în primul rînd *Omer*, iar alexandrinii și toți mașii lui *Tersit* abia au pus pe ieși pe colod un punct sau câte o virgulă. Atât.

S. Meh

ECONOMIE.

Arad, 10

Piața din Aradul-nou.

Prețurile nu s'a schimbat în timpul din S'au vîndut:

600— 700 mîji metriche grâu cor.	9.50-
300— 400 „ „ cucuruz „	7.70-
110— 120 „ „ măzărîche	
	de sămănat 12.—

Semnare nominală: seară;	7.50-
„ „ orz:	7.30-
„ „ ovăs:	6.80-

Piața din Arad.

S'au vîndut:

780— 900 mîji metriche grâu cor.	9.40-
250— 300 „ „ cucuruz „	7.80-

Semnare nominală: seară:	7.50-
„ „ orz:	7.30-
„ „ ovăs:	6.90-
„ „ măzărîche	12.30-

Concurs. Tribunalul din Arad a organizat un concurs împotriva comersantului de vinuri *Miksa* din Chișineu. Curatorul al masei de concurs a fost numit dl *Dr. George Popovici* în Chișineu.

Redactor responsabil: Sever Boon.
Editor-proprietar: George Nichia.

De aceea sufer cei mai mulți oameni, fiind-că nu se îngrijesc de lecuirea boalei atunci când ar răuși. Iși face sieși bun serviciu, cel-ce are totdeauna la casă ceva leac. Un așa leac prea plăcut și cu faimă în toată lumea e

Feller's Elsa-Fluid

care are o minunată influință la felurite boale, d. e. dureri de picioare și mâni, amorțeli, dureri de nerv, și mușchi, reumă, răcială, dureri de friguri ș. m. d. 12 flacoane mici ori 6 flacoane duble se trimit franco de Eugen V. Feller spițer, Stubica. Templom-utca (cott. Zagrab). 541

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Important. Damele știu mai bine, ce important e a avea o față drăguță, ten sănătosă și putere, ce comoară înseamnă aceasta, ce preferență e o damă frumoasă. A fi frumoasă e totuși o problemă, mare nu ajunge, de e cineva drăguță, de posede un exterior plăcut, feș și simțit la temperament, lucrul cel mai important, curățenia tenului, care nu e pătat de pistruț, neted și rumen, Damale cunosc a astă regulii frumsețe, pentru ceea-ce se îngrijesc foarte de a se jertfese bucurios ori-ce pentru arungerea și menținerea frumseții. Astăzi nu e taină, că singura numai laptele de castraveți, lapte curat encesc al lui Balassa e cel mai eficace, deja după folosire de 2—3 ori depărtează spuze, pistruți și dă lustru pielii, prefare tenul în o combinație de albeață, rumeneală, fineță. O sticlă 2 coșuri. Să poate căpăta în spităria. Să trimite pe scris de spităria. C. Balassa, Budapest Erzsébet-utca. în Arad: Ca spităria lui Földes Kelemen Droghistii Vojtek și Weiss. 517

Un candidat de avocat cu pracsă pentru a conduce cancelaria perfect în stil român și maghiar să primește numai decât lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocatului **Dr. Mátyás Lázár**, Sibiu, Strada Școlii Nr. 11. 552

Poftiți

Privi magazinul meu, în care au sosit toate noutățile saisonului de primăvară și vară.

Atelierul de croitorie bărbătească al lui **Henric Schäffer** ARAD, Piața Andrassy. (Casa Bing) Nr. telef. 208. 554

Dr. Heppes Béla și-a deschis cancelaria advocațională în Arad, strada Atzél-Péter nr. 2

Igaz Sándor ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății lângă edificiul teatrului vechiu. și argint căleat cumpără p. prețul și mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta (Berta-Testvérek)

Arad. Andrassy-tér 3. Telefon 386. Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferărit pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Mașine (sparher) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabds Béla și a pompelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, penținuri și briciuri.

Deposit exclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint: **VENUS** pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

IOSIF HEGEDŪS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuvergiu Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria a fabricanților Glashutten din Elveția. Exclusiv singur. Ciasornice cu precisiune. 550

Să păgubește pe sine însuși, cel ce nu-și restabilește via cu viță

dela prima cultură de viță în Târnava

Proprietar: Caspari Frigyes Mediaș, (com. Târnavei.)

Vița a fost udată zilnic în decursul secetei din vara trecută, cu 2 milioane litre de apă, prin ce mlădițele s'au dezvoltat în mod ideal. — Catalog ilustrat gratuit. 445

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1904		1905	
21 Februarie		12 Februarie	19 Februarie
ACTIV			
101110516	{ 70970516 Reserva metalică Aur. 46870488 30140000 " trate Aur. 19863000	68146012	66733488
3232022	Argint și diverse monete	3559921	3676701
48060078	Portofoliu Român și Străin	30907368	34830688
9953650	{ *) Impr. contra ef. publice 6378100 " " " " in cont curent 5409938	10614914	11788038
11999980	Fonduri publice	11999940	11999940
13839240	Efectele fondului de rezervă	14731258	14731258
1732546	" " " amortisarea imob. și material	1704545	1704546
5567592	Imobili	5638889	5638889
568224	Mobilier și Mașini de Imprimerie	568904	569109
304702	Cheltueli de Administrațione	219531	305933
81099825	Deposite libere	83041670	83451790
—	Compturi curinți	28013225	23897311
16478220	Compturi de valori	16910041	16186985
293946595		276056219	275514676
PASIV			
12000000	Capital	12000000	12000000
18209715	Fondul de rezervă	19546217	19546217
2740900	Fondul amortisării imobilelor și material	2923784	2923784
174726780	Bilete de Bancă în circulațione	158289940	157296720
294163	Dobânzi și beneficii diverse	254608	296165
81099825	Deposite de retras	83041670	83451790
4875212	Compturi curinți	—	—
293946595		267056219	275514676

Scomptul 5%,
*) Dobânda 6%

Imprumuturi de bani cu amortisație

pe timp de

15, 20, 25, 30, 40, 50 și 65 ani

cu procente 4⁰/₀

și și alte ipotece pe moșii și edificii până la cel mai ridicat preț

BCU Cluj / Central University Library Cluj
al valorii efective:

Herzog Sándor

(fost oficiant de bancă)

Arad, Strada Ioan Weitzer, 15.

Tot acolo sunt de vânzare sub prețurile cele mai favorabile casele următoare: în Lipót-u. 7, Pöltenberg-u. 20, Kapa-u. 7a, Borona-u. 40, Koszoru-u. 20, Borju-u. 8, Edelspacher-u. 9.